

діяльності. Це і театри з одноразових ложок, з одноразових стаканчиків та пластикових пляшок. А також зроблені дидактичні ігри для сенсорного розвитку дітей раннього та молодшого дошкільного віку.

Декоративні роботи, зроблені з одноразового посуду, старих газет та ниток мають різне призначення: для ігор дітей; для прикраси інтер'єру групи, дитячого закладу; в якості подарунків та сувенірів. За участю дітей та батьків були виготовлені з покидькового матеріалу саморобні музичні інструменти маракаси, барабани, індивідуальні багатоствольні флейти.

На оцінювальному етапі для батьків була організована презентація виробів із вторинного матеріалу та був проведений захід «Незвичайні речі», де діти показали театральну виставу з використанням іграшок, виготовлених із покидькового матеріалу, зачарували грою на саморобних музичних інструментах.

Проект не залишив байдужими батьків вихованців. Навпаки він надихнув на власноручне створення дачних шедеврів. Пластикові пляшки від води, молока, масла, кетчупу зазвичай після використання відправляються в сміттєвий бак. Але ж потрібно було лише зовсім небагато часу і зусиль, щоб з того, що ще вчора вважалося сміттям, зробити корисний предмет.

Результатом проведення екологічних проектів – виховання екологічно грамотних, небайдужих до природи дітей – майбутніх громадян нашої країни.

Розуміння своєї причетності до вирішення екологічних проблем вселяє гідність, самоповагу та усвідомлення необхідності продовжувати цю роботу.

Кодберг Л. В.
вчитель біології Волноваської ЗОШ І-ІІІ ступенів № 5
Донецька область

ЗАХИСТ ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ ТЕХНОГЕННОЇ НЕБЕЗПЕКИ

Сьогодні техногенні катастрофи – це одна з глобальних проблем людства. З кожним днем вони стають більш глобальними і потужними поряд з

розвитком науки і техніки. Наслідки цих катастроф, в більшості випадків, незворотні. У гонитві за комфортом і багатством люди не звертають уваги на наслідки цієї гонки і самі ж страждають через це. Уникнути цих катастроф не вдасться, але можливе зменшення їх кількості, за рахунок більш розумного і раціонального підходу людини до своєї діяльності.

Сучасні масштаби екологічних змін створюють реальну загрозу для життя людей. Забруднення атмосферного повітря у багатьох містах досягло критичного рівня. Катастрофічний стан навколишнього середовища, що нині вже істотно визначає здоров'я людей, тривалість їхнього життя, саму можливість стабільного існування, спонукає, щоб всі – дорослі і діти – стали на шлях співробітництва з природою.

В сучасних умовах у всіх видах діяльності людини, що несуть загрозу навколишньому середовищу, необхідно приділяти велику увагу помилкам минулих років і в майбутньому намагатися уникати аналогічних дій, які вже стали частиною гіркого досвіду людства. В умовах загострення екологічної кризи в Україні і її сьогодишньої орієнтації на природоохоронну політику та входження в загальноєвропейську світову систему екологічної безпеки надзвичайно важливу роль має відігравати ефективне екологічне виховання дітей.

Волноваський район є найбільшим за своєю територією у Донецькій області. По своїй структурі район є промислово-аграрним. В районі розташовані промислові гірничо-видобувні підприємства, підприємства по переробці сільськогосподарської сировини та виробництва будівельних матеріалів, підприємства автомобільного та залізничного транспорту. Забруднення атмосферного повітря, водних ресурсів та збільшення площі земель з високою концентрацією відходів виробництва, побутовими відходами є гострими екологічними проблемами на території району.

Промислові підприємства, представлені, в основному, гірничо-видобувними: ПРАТ «Новотроїцьке рудоуправління», ПАТ «Великоанадольський вогнетривкий комбінат», Хлібодарівське кар'єроуправління. Суттєвий негативний вплив на навколишнє природне

середовище району в результаті виробничої діяльності вносять дані підприємства. Ці гірничо-видобувні підприємства в процесі своєї діяльності утворюють великий обсяг відходів виробництва, а також викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря та скидів зворотних вод до водного басейну.

У районі актуальною проблемою у сфері охорони навколишнього природного середовища є велика завантаженість твердими побутовими відходами. Діючими полігонами для складування відходів, що мають відповідні дозвільні документи є тільки два: Волноваський (МКП «Міськкомунгосп») – переповнений та потребує розширення – і Новотроїцький (Будинкоуправління №1).

Тому головна мета екологічного оздоровлення району – створення необхідних умов для покращення функціонування інфраструктурних об'єктів району, які мають вплив на довкілля з метою запобігання виникнення аварійних, надзвичайних ситуацій з екологічними наслідками, оздоровлення стану навколишнього природного середовища. Основні пріоритети екологічної роботи нашого району:

- проведення комплексу заходів щодо втілення роздільного збору твердих побутових відходів;
- рекультивація старих полігонів, будівництво сучасного полігону та введення його в експлуатацію;
- проведення реконструкції існуючих систем очищення побутових стічних вод, ремонт водопровідно-каналізаційних мереж;
- проведення рекультивації порушених внаслідок антропогенного впливу земель та проведення їх у первісному стані власникам;
- після запровадження роздільного збору твердих побутових відходів проведення їх переробки та утилізації.

Можливо, знайдуться ті, хто вважає, що все це особисто його не обходить. Мовляв, це справа державна, і вирішувати її мають державні діячі, а не прості громадяни, тим паче учні. Але це не так. Від успішного здійснення екологічної

освіти, формування нового екологічного мислення великою мірою залежить майбутній стан природного середовища. Свідоме й бережливе ставлення до природи маємо формувати з дитинства у сім'ї та школі, за умови активного формування екологічної культури та накопичення систематичних знань у цій галузі. Екологічне навчання і виховання – це психолого-педагогічний процес, спрямований на формування у людини знань наукових основ природокористування, необхідних переконань і практичних навичок, певної орієнтації та активної життєвої позиції в галузі охорони, збереження і примноження природних ресурсів.

На заняттях з екології, виховних заходах та у позакласній роботі вчителі району навчають дітей аналізувати абіотичні характеристики довкілля: клімат (погоду), радіаційну обстановку, звуковий ландшафт як фактори здоров'я. Разом з педагогами учні здійснюють оцінку якості природних умов здоров'я, складають ековалеологічні картосхеми, пам'ятки безпечної поведінки на природі. Під час екскурсій вчать добирати засоби народної медицини для надання долікарської само- та взаємодопомоги. Їм відомі соціальні та медико-біологічні особливості, які впливають на життєдіяльність дітей і дорослого населення, що постраждали внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС. Крім того, керуючись концепцією сталого розвитку та вивчаючи валеологічні аспекти екології побуту, діти застосовують ці знання для використання народних засобів – замінників хімічних речовин у різних сферах побуту.

Важливими є для них знання з максимального використання особливостей клімату регіону проживання для оздоровлення: оздоровчий вплив на організм людини лісового повітря (підвищений вміст кисню, помірна вологість, чистота повітря, високий вміст фітонцидів тощо); сухого повітря степу (високий рівень сонячної енергії загартовує організм до спеки); чистоти морського повітря (насиченість його іонами солей, фітонцидами водоростей) та цілющої морської води.

Таким чином, техногенні аварії та катастрофи зумовлюють надзвичайні ситуації зі значними соціально-екологічними та економічними збитками. Виникає необхідність захисту людей, і особливо дітей, від дії шкідливих та небезпечних факторів. Отже, надзвичайно важливою є екологічна освіта дітей для формування їхньої екологічної свідомості й активної природоохоронної позиції.

Колбасова С. О.

*керівник гуртків Донського еколого-натуралістичного центру
смт. Донське, Волноваський район, Донецька область, Україна*

ЕКОЛОГІЧНІ ПРАКТИ ГУРТКІВЦІВ З ОЗЕЛЕНЕННЯ ТЕРИТОРІЇ ДОНСЬКОГО ЕНЦ

*Не складати плану – значить запланувати
власну поразку.*

Бенджамін Франклін

З метою виховання у підростаючого покоління любові до рідної природи, формування екологічної культури особистості, активізації пізнавальної та творчої діяльності відбувається залучення дітей та підлітків до роботи по озелененню та благоустрою території Донського еколого – натуралістичного центру, покращенню внутрішнього та зовнішнього озеленення закладу

Впродовж року на заняттях гуртків були використані такі форми роботи: круглий стіл «Рослини Донецької області», заняття гуртка «Вирощування декоративних рослин», флористичне спостереження «Квіти України», казкова сторінка «Дива на підвіконні», конкурс малюнків «Світло і тіні», усний журнал «Квіти і характер людини», інформаційні огляди «Поради садівникам», банк цікавинок «Квіти країн Європи», конкурс кросвордів